

INATSISARTUNI

Partii Inuit
Randi Broberg

UPA 2014/70-1
15.5.2014

PILLUGU: Pisortat ikiorsiissutaat pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinnissaa pillugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, anguniarlugu sapaatip akunnerini sisamani mattussisoqartalernissaa, qin-nuteqartoq imaluunniit pisortat ikiorsiissutaannik aningaasartuutitut aalajangersimasunut kiisalu aningaasartuutitut ataasiartakkanut pisartagalik pisimappat.

(Inatsisartunut ilaasortaq / Medlem af Inatsisartut Andreas Uldum, Demokraterne)

Siunnersuutikkut anguniarneqarpoq pisortanit ikiorsiissutit pillugit peqqussut allanngortinneqassasoq, taamaasilluni pisortanit ikiorsiissutinik pisartagalik, aningaasartuutitut aalajangersimasunut ikiorserneqartartoq imal. aningaasartuutitut ataasiakkaanut matussutissanik ikiorserneqartoq;

- suliffik innersuussaq qujarutinnigippagu,
- suliffik innersuussaq takkuffiginngippagu,
- soraarsitaaneq namminerluunniit toqqakkamisut suliffik innersuussaq qimappagu.

Ataatsimut oqaatigalugu inuit sukateriffiginiarneqartutut taasat tassaallutik inuiaqatigiinnit ikiorserneqarnissaminnik pisariaqartitsinngikkaluarlutik, pisortanit ikiorserneqarnissamik ujartuinerikkut ikiorserneqartut.

Naalakkersuisut akissuteqaamminni erseqqissaatigat, siunnersuut itigartitsissutigineqassasoq, pisortanit ikiorsiisarneq pillugu maleruaqqusat annertuumik nutarteriffigineqalernerat innersuussutigineqarluni.

Nangittumillu erseqqissaatigineqarlunittaaq, ullumikkut maleruaqqusat atuuttut iluanni, siunnersuutikkut ujartukkat nassaassaareersut.

Partii Inuit Naalakkersuisut innersuussutaat ilalerlutigu ima oqariartuuteqalaassaagut:

Inuit Ataqtigiit, Demokraatit Kattusseqatigiillu naalakkersuisuutitaqarnerisa nalaani, tusagassiuutitigut Demokraatiniit suaarutigineqarpoq, inuit uagut eqiasukkatta sulerusunnginnattalu suliffissaaleqinermik eqqorneqartartugut.

Uagut inuit eqiasuttutut tusagassiuutitigut suaarutigineqareernitta kingorna, taamani naalakkersuisooqatigiinni soqutigisaqatigiit allat; tassalu IA, Demokraatit Kattusseqatigiillu sunnguamilluunniit uagutsinnik inunnik taamatut naqissusiineq illuatungilerneqanngilaq.

Minnerunngitsumik Siumumiit.

INATSISARTUNI

Qulaani taaneqartut aallaavigalugit Partii Inuit naalackersuinikkut soqutigisaqaqatigiit tamaasa aperissavagut, ilumut inummik suussusiliineq paasinninnerlu taama ittoq, sulii nipaarsaarullugu isumaqataaffigineraat.

Nunarput ukiorpassuarni nunasiaasimavoq, taamalu pisuussutitsinnik ukiorpassuarni paaaffigineqartuarsimalluta, minnerunngitsumillu inuiattut immikkoortitaalluta immitsinnut oqartussaaffigilersinnaanerput pinaveersaartittuarsimallugu.

Namminersornerulluta Oqartussaanerput innersuussutigalugu, naalackersuinikkut soqutigisaqaqatigiit amerlanerussutillit taannariuarsimavaat nunasiaajunnaarnikuusimanerput.

Taamatulli paasinnittaaseqarneq Partii Inuit illuatungilissallutigu pissutissaqarluarpugut. Nunasiaanerput sulii qaangeqqajannngilarput, sulilu suliiassagut annertoqaat, peqqutigalugu;

- a) inuttut inuiattullu pisinnaatitaaffigut ulluinnarni unioqqutinneqartuarmata, ullorlu manna tikillugu naalackersuinikkut taamaattussaannartut isigineqarmata,
- b) KNR innuttaasunut kiffartuussiviusoq qiviaraanni, TV'kkut allakaatinneqartartut taamaallaat 10%'ii oqaatsigut atorlugit aallakaatitassiaapput, taakkunangalu 10%'iniit aallakaateqqitat qanoq annertutigineri eqqaaneqarani,
- c) nutaarsiassaqaqtitsiviit ataatsimut qiviaraanni, oqartariaqarpugut tamarluinnarmik danskinit aqunneqanngikkunik immersorneqarmata,
- d) ullumikkumut oqaatsitigut marloqiusamik pisortatigut ingerlatsineq atorparput, taamaattussaannartullu isigalutigu. Naak illuatungaani Nunatta Karsiata killilimmik imaqarnera peqqutigalugu, isumatusaartumik atorneqarnissaa ujartoraluarlutigu,
- e) suliffeqarfippassuit namminersortut tamarluinnangajammik allamiunit pigineqarlutillu ingerlanneqarpud. Tassanilu aamma naalackersuinikkut soqutigisaqaqatigiit tamanna taamaattussaannartut isigaat, allaat pissutsit taamaannerat iliuseqarfiginiarnikuunaguluunniit,
- f) sanaartorerup iluani akissaatitigut periarfissatigullu atugassarititaasut uagutsinnut ajornerupput. Suliassaaleqisoqalerpat uagut siulliulluta soraarsinneqassaagut, sulisussarsioqqilerunillu tikisitsinikkut pissarseqqittarlutik,
- g) qaffasinnerusumik Nunatta avataanut ilinniariartortartut 70%'ii Nunatsinnut uteqqinneq ajorput, naak Nunatta Karsia killilimmik imaqarnera taannarineqartuaraluartoq,
- h) tikisitanik sulisoqarusunneruvugut, taakkua ilinniagaat upperisapalaarsortutut kisiisa ukkitalarugit. 1979'imili Namminersorneruleratta, uagut nammineq inuiattut qanoq kivitsisinnaanerput qanorlu aqutissiuussisinnaanerput tunngaviusumik suliluunniit eqqartornikuunngilarput, taamaattussaannartullu isigalutigu,
- i) Ilinniarnertuunngorniarfiit sukateriffigisimavagut, danskit oqaasii qitiusunngorlugit, taamalu inuppasuit ilinniaqqissinnaaneranniit mattullutigit – aamma taamaattussaannartut isigisatta ilaat,

INATSISARTUNI

- j) inuiaqatigiittut suliffeqarfiutigit A/S'ingortitat eqqarsaatigalugit, inuiattut soqutigisatta illuatungerluinnaanik pissusilersornerat, piffissaq kingulleq takuarputtaaq qisuariarfiginalugu – atorfilinnit uppertinneqaratta uagut qinikkat tamakkunani susassaqaanngitsugut,
- k) atorfillit pissaaneq annertoog tigummivaat, suliaallu sunnguamilluunniit apeqquersorneqaratik.,
- l) isumalioqatigiissitanik assigisaannillu inuttalersuinerit ataatsimut qiviaraanni, taamaattussaannartutaaq danskinit inuttalersorneqartarnerat isigaagut. Uffa taakkuusut isumaliutissiissutinik assigisaannillu oqaaseqaasiortartut, annertuumillu malinniarneqartartut.

Suli taakkartorneqarsinnaasut ilanngutinngikkaluarlugit, qulaani taakkartorneqatsiartut takutippaat, uagut inuit maani najugaqartuusugut, naleqannginnerusutut isigineqarnerput, suunnginnerusutullu inissisimatinneqarnerput piviusuusooq.

Minnerunngitsumillu inuiaqatigiinnik sukaterinitsinni, inuit soqutigisagut pisariaqartitagullu sunnguamilluunniit apeqqutaanngitsut.

Partii Inuit qulani taaneqartut aallaavigalugit oqariartuutigaarput, inuiaqatigiittut ullumikkumut sukatigaanerput, annikinngitsumik pisooqataasooq pisortatigut ikiorsiisariaqartarnerpassuarnut. Taamaattumillu inatsisartut naalakkersuisullu taakkuusut, inuit atukkatsinnik ilorraap tungaanut saatitsisinnaasut.

Ajoraluartumik ukiuni 35'ini qaangiuttuni sapiissuseqarluta suli inuiattut nammineq soqutigisagut aallutilinngilagut.

Tassani ilaatigut peqqutaaqataalluni, naalagaaffik DK'ip annermik aningaasatigut soqutigisai Nunatsinnut attuumassutillit, annertummata.

Partii Inuit innersuussutigaarput, siunnersuutip itigartinneqarnissaa. Tassani qilanaaralugu ilaatigut pisortanit ikiorsiisarnerup ataatsimut nalilersuivigineqarnissaa.